

Exposició al CCCB, 'CCC+Humans: El futur de la nostra espècie'
JOSEP LOSADA

Humà, massa humana, diu el títol d'un dels llibres de Nietzsche. Segons l'antropologia biològica, un ésser humà és un primat bípede de la família dels homínids, que pertany a l'espècie *Homo sapiens* que es va originar a l'Àfrica fa 200.000 anys. Tanmateix, els humans moderns som relativament més recents, de fa 85.000 anys, i ens distingim dels nostres avantpassats arcaics per la posició de la glotis dins el coll, entre algunes altres característiques. A què ens referim, però, quan parlem de ser humà? Probablement, una de les característiques més exclusives de ser humans és la capacitat de reflexionar, de fer-nos preguntes i de cercar respostes, la qual cosa ens ha permès desenvolupar la ciència i la tècnica, i la filosofia i l'art. En aquest context, la característica central dels humans moderns és, precisament, l'art. No hi ha expressions artístiques clares abans de l'adveniment dels humans morfològicament moderns.

Hem arribat fins on som a través d'un llarg procés d'evolució biològica, el qual continua ben vigent malgrat que les nostres efímeres vides no ens ho permetin veure amb claredat. Tanmateix, des que som humans, a l'evolució biològica n'hi hem afegit altres, que cada cop van prenent més rellevància en la definició i el futur de l'ésser humà. Em refereixo a l'evolució cultural, dins la qual cal incloure la científica, i la tecnològica. Fins a un punt

Què significa ser humà?

en què totes tres s'entremesclen de manera cada cop més íntima. On ens condueix tot plegat? Possiblement a una humanitat biològic-tecnològic-cultural, amb un futur més obert que mai.

Reflexionar sobre el futur

Podem reflexionar sobre aquest futur? Ens podem preguntar cap a on anem i cap a on volem anar, i mirar de cercar-hi respostes? Sens dubte, i a més penso que és crucial que ho fem, si no volem deixar de ser humans. Hi ha moltes maneres d'abordar aquesta reflexió, però si els humans moderns ens caracteritzem per les nostres manifestacions artístiques, ¿no sembla lògic que el millor punt de trobada entre la biologia, la ciència, la tècnica, la cultura i les humanitats sigui, precisament, l'art? De fet, és en aquests territoris fronterers d'on surten els avenços socials i culturals que tenen més capacitat de sacsejar la nostra

ment. Aquesta vital i plaent sacsejada és precisament el que he experimentat a l'exposició *+Humans: El futur de la nostra espècie*, que fins al 10 d'abril es pot veure al CCCB. Explora, a través de les propostes de diversos artistes plàstics i visuals, les possibles trajectòries de futur de la humanitat, tenint en compte les implicacions de les tecnologies històriques i de les emergents: un artista que fa créixer una orella en un laboratori i se la implanta a l'avantbraç; un altre que s'implanta una videocàmera al clatell... Tanmateix, ¿el futur biològic-tecnològic-cultural de la nostra espècie implica necessàriament transgredir de manera inquietant els límits del cos humà? Penso que no, que més aviat suposa situacions més properes, com els implants coclears, les pròtesis d'extremitats o els cors artificials. Però sens dubte les propostes artístiques de l'exposició estimulen, i de quina manera, la reflexió. Una exposició que no crec que deixi cap ésser humà que sigui humà indiferent, i que inclou un exhaustiu catàleg que no només la reflecteix i recull sinó que a més té entitat pròpia.

El filòsof Marshall McLuhan va escriure: "El més humà que tenim és la tecnologia." Humilment no hi estic del tot d'acord. El més humà que tenim és la capacitat de reflexionar, i és a partir de la reflexió que sorgeixen la tecnologia i l'art. Aquesta exposició ho té tot. Reflexionar per ser humans, encara +humans. *

Reportatge